

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: Vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

A Bajai utczával szemközt Falezlone-féle ház, hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények intézendők és minden díjak fizetendők.

Felelős szerkesztő:

DR. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt
Néptanítónak egész évre 6 frt Félévre 3 frt Negyedévre 1.50
Egyes számlára 10 kr.

CARNOT.

Világot járó rémhirt terjesztett a táviró f. hó 24-től 25-én át a szélrózsa minden irányában.

Sürgönyünk szösz szerint így hangzott: „Carnot elnököt tegnap egy olasz származású anarchista (Cäsario Sauto) leszúrta — a köztársaság elnöke kiszvedte.

Ily mcgdöbbentő merénylet méltán kelti föl az egész emberiség részvétét.

Mély undorral tölti el minden jó érzésű ember keblét az emberi elkorcsosodás ezen állatias aljas volta, melynek egyetlen célja: gyilkolni s ez uton hir-hirhírdté válni.

A francia köztársaság elnöke egyike volt ama kimagasló elméknek, a kik egyéniségük nemes tulajdonságaival küzdik föl magukat a legmagasabb polcra.

A magyar nemzet minden egyes tagja részt vesz Franciaország gyászában.

A vallásszabadság.

Óriási léptekkel közeledünk a civilizált államok felé!

A képviselőház megszavazta a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatot.

TÁRCZA.

Megemlékezésül barátnőmnek.

(B. Ilonka emlékkönyvébe.)

Miért is nem tudok én hozzád szólani:
Virgil bűvös szaván, Petrarka ajkain,
Midőn a képzelet játszi' esodás honán,
Lelkem csapongva jár, az ábránd szárnyain?
Mért is nem adhatok neked emlék gyanánt:
Csilló smaragdokat, vagy drága gyöngyfűzért,
Aranyal futtatott tyrusi lángbóbort,
Melyet egy kaszpi kéz remegve félve-félt?
Mért is kell énnekem, csak egyszerűn e dal,
E pár rövidke sort; könyvedbe lopni be,
S nem tárthatom eléd: lelkem bensőbő honát
Oszintén, nyiltszívűn, — mitsem tagadva le?
Mért is nem költöhetek: eszrog gyümölcs'iből
Hervadhatlan fűzért, szép homlokod köré,
S nem tűzhetek lótosz, myrtus-, pálmafűzért
Kebledre reszketőn, — verő szíved fölé? ...

Nem, nem! Mit sem tudok! Adnom mit sem lehet!

Örízze hát csupán, e dal emlékemet!
Csakis e röpke dal, és most már: fare well...
Feledj, Isten veled, imádo szép leány,
Feledni hogyha tudsz s feledned hogyha kell!

Iff. Kubiss Ágost.

Magyarországban szabad lesz mindenkinek Istenét úgy imádni, a mint neki tetszik, szabad lesz lelke meggyőződését követnie minden forma kényszere nélkül.

A képviselőház két szavazat hián egyhangulag fogadta el e javaslatot a reszletes tárgyalás alapjául.

Üdv és dicsőség érte Magyarország képviselőházának.

E törvény egy vallásfelekezetnek sincs ártalmára.

Utóvégre is azoka hívek, a kik csak törvényes kényszerűségből tartoznak egyik vagy másik felekezetnek őket felszólító kötelekbe, e felekezet érdekeinek előbbre vitelére amugy sem alkalmasak.

Ezentúl, a kik valamely felekezethez tartoznak, azokról az a felekezet tisztában lehet, hogy őket nem kényszerűség, de benső meggyőződés fűzi egytűvé.

És úgy lesz ez helyesen, Kövesse mindenki, minden külső kényszer nélkül vallás a lelkismerete meggyőződését, s akkor tiszteletben fogja tudni meggyőződését tartani annak is, a kinek meggyőződése az övével ellenkezik.

Akkor béke lesz velünk, akkor nem fog felekezet felekezet ellen ember ember ellen küzdeni, harcolni csak azért, mert lelke meggyőződése mást jelöl ki a boldogulás útjál.

Mikor az ujságot felülitetik.

(A „Zombor és Vidéke“ eredeti tárcája.)

Bizonyára az az ujság, a melyikkel ez a kalamitás megrsik, örül legkevésbé annak, hogy felült valamelyik jókedvű, legtöbb esetben azonban célzatosan rossz szándékú olvasója vagy concurrensé csinjének.

A legkörültekintőbb óvatosság mellett is azonban ez a szerkesztésnélenség el nem kerülhet.

Ez is az ujságírás egyik rákfeneje, akár a sajtóhiba. Küzd ellene a zsurnalisztika, de hiába, csak fel-felüti fejét, gyakran jól eső derűtséget idézve elő, nem ritkán azonban méltó bosszúságra azoknak, a kik a dologban érdekelve vannak.

E tárcám megírása annak ötletéből eredt, hogy a „Pesti Napló“ vasárnapi számában a vidék és polgári házasság rovatban a következőket olvasom:

„Zomborban határtalan örömet okozott a főrendiház szavazata. Amint a Zombori Hirlap óriás plakátjai tudatták a polgársággal az örömhírt, rögtön nemzeti zászlókat tűztek a házakra. Este ezerekre menő tömeg vonult keresztül a városon fákllyakkal és tűzoltó zenekarral, éltetve a kormányt és polgári házasságot.

Előfizetési felhívás.

„Zombor és Vidéke“

XIII. évfolyama 3-ik évfolyamára.

A „Zombor és Vidéke“ a jövő évfolyamtól tehát jövő vasárnaptól kezdve hetenként háromszor, u. m. vasárnap, kedden, s csütörtökön fog megjelenni, saját nyomdájában.

A lap iránya a régi marad. Hivatalos organuma lesz továbbra is a bácsmegei egyesült ellenzéknek, melynek érdekeit a hirlapírás fokozottabb igényeihez képest most nagyobb mérvben kívánja szolgálni.

Ez szolgáltatott okot arra, hogy nagy áldozatok árán saját nyomdát állítsunk föl, mely már a jövő hó elején megkezdí működését s főcéljául a lap hivatásának előmozdítását fogja tekinteni.

Ezenfelül vasárnapi mellékletül „Bácskai Karcs“ cím alatt humorisztikus képes mellékletet adunk, melynek minden számában közölni fogjuk **megyénk** és a

A Zombori Hirlap és a Bácska szerkesztői erkélyükről beszédet intéztek a tüntető polgársághoz. A legközelebbi városi közgyűlésen Bikár Simon és dr. Donoszlovits Vilmos indítványozni fogják, hogy Wokerle miniszterelnököt Zombor város díszpolgárának válassza meg, Sztójkovits kereskedő és Radicsévics Sándor pedig, hogy gróf Csáky volt kultuszminiszternek jegyzőkönyvi köszönetet szavazzanak.

Hát mi itt Zomborban, a kik a helyi viszonyokat ismerjük, első pillanatban már tisztában voltunk, hogy egy jókedvű ur úzi tréfáját a nagy közönség felülletésének árán. És ebből a szempontból tekintve, nem lehet a dolgot eléggé megróni!

Bár talán én lettem volna, a ki legjobban örül vala annak az elmaradt fákllyás zenének, ha a dolgo' komoly oldaláról nézem, elismerem, hogy nagyon illetlen dolog egy egész város közérzetét hamis világításban tüntetni fel, nem helyes olyan valamit inputálni egyeseknek, a mi talán legtávolabb áll tőlük, mindez már csak azért sem, mert hát föllenteni magában véve nem illik, de ha a dolognak ettől a komolyabb oldalától eltekintek, lehetetlen, hogy a tréfán épen mi zomboriak, a kik mint mondtam, a viszonyokat ismerjük, jó ízű mosolyra ne fakadjunk.

megyebeli városok politikai s társadalmi élete kiválóbbjainak arcképét.

A „Bácskai Karcos“ tehát nem kíván önálló lap lenni, hanem csak mint a „Zombor és Videke“ melléklete kezdi meg pályafutását, s célja: egyrészlről megyénk kiválóbbjait bemutatni a humor kedélyes napfényében, közelébb hozni egymáshoz társadalmunk széthúzó elemeit, másrészt mindazt, a mi a humor és élé tágas birodalmában a miénk, sajátos bácskai eredetiség — kultiválni, ki fejleszteni és gyarapítani.

Ellenzéki lap vagyunk bár, de a megyei arckép-csarnok közreadásában nem fogjuk magunkat párttekintetek által vezéreltetni, hanem igyekezni fogunk kormány-párt s ellenzék kiválóbbjait egyaránt méltatni, hogy arckép-csarnokunk érdekes gyűjteménytől szolgáljon majd az utókornak, mely nem lehet közönyös az iránt, hogy kik állottak ez időszert a politikai s társadalmi élet vezér-helyein, kik voltak a bácskai írók s művészek kitünőbbjei, kik hirdették itt az igazságot s kik vezették a közigazgatást?

Azután meg e nagy s tekintélyes megye, mely kulturális mozgalmakban, valamint a jótékonyág ezertéle neiben emelkedett gondolkozású hölgyeink egész gárdáját képes fölmutatni, megadja nekünk azt a kedves alkalmat, hogy kiválóbb hölgyeink arcképét is fölvegyük csarnokunkba s bizonyára az sem lesz a mi erendendő bűnünk, ha bácskai szépeink bemutatásával megyénk ebbeli jó hírét is növelni iparkodunk.

Évek lepergő gyöngyszemeiként váltig gazdagodni fog a „bácskai album“, melyet összegyűjtve fogunk kedves emlékek gyanánt unokainkra átörökíteni, hadd ismerjék közelebről elődeiket s azok példáin haladjanak előbbre.

Mert utóvégre is minden tiszteletünk dacára, mellyel ama bizonyos lap szerkesztője iránt viseltetünk, nehéz ötlet elképzeltünk, a mint az erkélyről, holmi fiók-Verhovayként beszédet intéz a tüntető sokasághoz. Hát azután a „Bécska“ kiváló tulajdonságokban ékes kedő szerkesztője, a ki galamb-szelidségéről ismeretes, a „Pesti Napló“ híre szerint ugyan-csak az erkélyről tüzelte volna a szabadelvé haladás híveit.

Hanem ez még nem minden. Bikár Simon és dr. Donoszlóvits Vilmos indítványt nyújtanak be a városi közgyűléshez, mint a „Pesti Napló“ híre mondja, hogy Wekerle diszpolgárrá választassék.

Hát Bikár Simouról nem beszélhetünk, de alig hisszük, hogy épen az egyházreformjavaslatok győzelme ösztönözné őt ennek az indítványnak megtételére, de hogy lapunk szellemes dolgozó-társa, Donoszlóvits Vilmos doctor ezt az indítványt nem teszi meg, arról így vaktában is jót állunk. A ki ismeri Donoszlóvits egyéniségének erős ellenzéki karakterét, az első percre is tisztában van, hogy inkább az ördögnek gyújt szentelt gyertyát, semhogy Wekerle népszerűségének dindal szeretője. Ő, a ki talán a polgári házasságot is csak azért nem akarta, nehogy ezzel Wekerlének szerezzon örömet, de hogy

Mint a „Bácskai Karcos“ címe is mutatja, mellékletünk a humor és élé forrásából fogja tartalmát meríteni. Bácskai megye a maga sajátos vonásaival fölülte alkalmas arra, hogy a szívporkázó szellemnek nyujtsa anyagot s a közönségnek derűs szórakozást.

Egymásután fogjuk földézni a humor rejtett zugaiban settenkedő bácska típusokat, a kik az ő észjárásuk s jargonjuk szerint beszélnek meg mindazt, a mi hétről-hétre aktuálisvá válik megyében.

A megyei s városi közgyűlések diszszónokai, a bácskai szalónok arslánja, a politizáló borbély, az igazságszolgáltatást becsmérlő s váltig kegyelmi kérévényeket gyártó Bach-korabeli „purger“ föl fog vonulni annak rendjén és során: hogy szórakoztason és a satyra fegyvereivel harcoljon.

Természetesen e vállalatunk sikere érdekében szükségünk van nemcsak anyagi, de szellemi támogatásra is, s ezenel föl hívást intézünk a vármegyében élő humoristák s rajz lökhöz, hogy az egyetlen humorisztikus lap életképesé tetele céljából lépjenek velünk szövetségre.

Haladnia kell Bácskai megyében a hirlapirodalomnak is, s mi azt reméljük, hogy uttörői nehéz feadatunkban nem fogjuk nélkülözni a szükséges erkölcsi és anyagi támogatást.

A nagy áldozat dacára, melyet a saját nyomda felállítására, a hetenkénti 3-szori megjelenés s az illusztrált melléklet adásával meghozunk olvasóinknak, — lapunk előfizetési feltételei nem változnak.

Féléves előfizetőinknek karácsonyi ajándékkul az egész megye érdekeit felölő nagy kiterjedésű képes naptárt, „Zombor és Videke képes naptára“ czímmel

fogná Wekerle diszpolgárságát indítványozni.

No de még ez sem minden. Hátra van még a trompf. Sztójkovits Zakariás és Radicevits Sácó (persze a „Pesti Napló“ban Sándornak nevezik a bűnyő királyt) indítványozni, fogják hogy Csáky Albin grófnak jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék.

A valóságban persze úgy áll a dolog, hogy Sztójkovits és Radicevits akkor illumináltak, mikor a javaslat huszonegy szóval megbukott a főrendiházban. Sztójkovits a Kossuth-utcában levő háza ablakait illuminálta, a bűnyő király pedig belső használat képen. És most erre a két elkeseredett ellenzőjére a polgári házasság kötésének ne fogja a jámbor „Pesti Napló“ hamis tudósítója, hogy Csáky Albin gróft akarják megjegyzőkönyvezni.

Hát persze a mint mondtuk az e fölé felültetéseknek ki van téve a legeircumpectu sabb redactio is.

Az ilyen felülés, a minő a „Pesti Napló“ fentebb idézett felültetése legalább nem árt senkinek.

De vannak azután malitiosus „Hymen“ hírek is. Megegyik, hogy egy kiköszarozott vagy mellőzött udvarló olyaténképen áll bosszút ideálján, hogy beklúdi valamelyik fővárosi lapnak ideálja egy az ő provinciális vá-

adunk melynek tartalmát közelébb fogjuk közrebocsajtani.

A „Zombor és Videke“ előfizetési ára:

Egész évre	— — —	8 frt
Fél évre	— — —	4 frt
Negyed évre	— — —	2 frt

Néptanítóknak:

Egész évre	— — —	6 frt
Fél évre	— — —	3 frt
Negyed évre	— — —	1 frt 50 kr.

Hazafias tisztelettel,
A „ZOMBOR és VIDEKE“
szerkesztője és kiadóivatala.

A gyermekhalandóság.

Nemzetünknek előtörökő életében nincsen homályosabb pont, mint az országos statisztikánk által kimutatott, Európában páratlanul álló gyermekhalandóság. Szerencsénk, hogy a születési százalék oly kedvező nálunk, mivel ha ez nem volna, a k vándorlás mellett népünknek fogyni kellene és nem szaporodnia, a mint az tényleg, ámbár Europa többi államaizhoz igen kis mérvben, évenként szaporodik is. Ausztriának évi gyermekhalandósága 1000 haláleset után évente 38·9, Europa 20 államaiban 31·7 míg nálunk 46.

Főbb oka ennek a legalsóbb néposztálynál tagadhatatlanul az anya hiányos táplálkozásában és munkával való túlterhelésében fekszik. Mivel a nevelő és tápanya nyugalmat és jó ellátást igényel feadatával, a testet elcsigázó és sokszor anyagi nélkülözéssel járó szakadatlan munka össze nem egyeztethető, — az ily anya emlőin élet- és erőtlen po gárt nevelni nem fog. De miután látjuk, hogy a nagy gyermekhalandóság jobb módú és vagyonos földműveseinknél is honos, ennek általános okául a földműve valóban fatalisticus közönyét

rosukban nem épen előnyösen ismert vén uszorással való eljegyeztetése híret. Arra persze van gondja, hogy a hirt mással iratja, vagy legalább is annyira elferdíti keze irását, hogy a galád hír beklüdjönök kilétét a szerkesztőségnek megállapítania ne sikerüljön.

Máskor meg egy kis-é excedáló honpolgár halála híret keltik, a valóság pedig csak annyi, hogy jól mulatott.

Hanem azután már vannak veszedelmes felültetések is.

Az az extra-szám, melyet a meghodogult K. Papp Miklós a Kolozvári „Magyar Polgár“ akkori szerkesztője Asboth Jánosnak küldött, nemcsak az „Ébredés“ megszűnté volt, hanem Asboth is Kolozsvár elhagyására készitette.

Történet pedig ez a laicus közönség előtt talán már feledésbe is ment história azoképen, hogy a körülbelül két órával később megjelenő „Ébredés“ közvetetesen átvette a K. Papp Miklós szerkesztette „Magyar Polgár“ táviratait.

K. Papp Miklós egyre szólitgatta, Asbothot az Ébredés szerkesztőjét, hogy vagy fizesse meg a költségek felét, vagy pedig nevezze meg a forrást, a honnan merit. Asboth hivatkozva az ő „külön tudósításaira“ mindkét kívánság teljesítését megtagadta.

Egy szép napon azután K. Papp Miklós

betegség és az egészségügy iránt általában kell meg jelölnünk. Így nálunk télen a vörheny, ezen különben ártatlan gyermekbetegség fellépén, csak is az anyák vigyázatlansága miatt, az valóságos, napról-napra áldozatát szedő járvánnyá fajult. Mindenekelőtt, kivált a néppel mindig érintkező orvosok részéről, kellő felvilágosításra és figyelemre lennie ilyen esetben tudatlan, de leginkább könnyelmű földnépünknek szüksége, mely a betegségetől megóvás, és a betegek ápolására kiterjed. Még a nyomorult lakásvizonyok is felemlítendők népünk legalsóbb osztályánál, mint a gyermekhalandóság nagy tényezői. Ki megnézi, hogy a sik vidéken, nálunk minő túlszűfolt nedves, szűk, vert földből és vályogból összetákolt lakásokban elhelyezik zsellér ségben lakó napszámosaink, gyermekeiket belátja, hogy nálunk is van lakáskérdés, nemcsak a fővárosban, hol az éberstatisztika élénken figyel és a népnyomor trombitásává szegődik. Lehetetlen, hogy ilyen jóformán soha sem szellőzött szűk helyiségekben a csecsemő valóságos halovány és erőtlen pince növényé ne legyen, — melyet, gyenge szervezete miatt, a halál könnyen elhervaszt.

A hol anyagi nélkülözés és nyomor szülő oka ezen szomorú, nemzeti előfánkon ragódó tüneménynek a mai időben, ezer és ezer intézetben és tényben nyilvánuló magányi jótékonyág lesz hivatva anyagi támasszal és meggyőző felvilágosítással segítleg fellépni. — Ha sokszor egy tűzoltó fecskendő, egy torony vagy már sokszor nem épen nagy jelentőségű tárgyéért lehet táncolni, — a szegényi szinylődő csecsemőjét alig táplálni bíró népanyát, — sem lehetend ezután a közjótékonyág köréből kihagynunk, és anyagi segélyt kell annak a társadalom útján nyújtani. Ha pedig elégtelen a társadalom segítsége, a mint az elégtelen is e téren minden esetre, a veszendő kisdéd elé az állam nyújtsa ki mentő karját azzal, hogy lelencházakban és kisdéd menhelyeken vegye át a hiányzó és tehetetlen anyának helyét. Ná-

egy külön számban a legképtelenebb bolondságokat nyomatta ki. Akkor az orosz-török háború folyt épen, hát egy „Htobszából“ keltezett sürgönyében plane elfogatta a muszka czárt. Asboth embere, a ki a sürgönyök kiollóztatásával volt megbízva, lépre ment, s nem vette észre, hogy az a fuaki „Htobsz“ épen a szerkesztőjünk a neve megfordítva. Ő bizony a kiollóztatást a sürgönyöket szóról-szóra, s rövid időre a posta vitte a szélőzsa irányában K. Papp Miklós sikerült tréfájaszülte képtelenségeket.

Asboth még az este elhagyta Kolozsvárt, s az „Ébredés“ e számmal befejezte pályafutását.

A „Nemzetet“ is egy alkalommal majdnem csuffá tették. Stefánia trón-örökösön épen lebetegedőben volt, s ez időben egy bélyeggel ellátott sürgöny blanquette került egy concurrens lap munkatársának kezéhez. Ez a jó ur olyan szöveget írt bele a miből bizony országos hahota támadt volna, ha épen a felhivatalos Nemzet járta volna, meg ezzel. Szerencsére az akkori szerkesztő Vissi Imre ébersége megakadályozta a bajt, s a már kész formából kiszedték ezt az ominos sürgönyt.

Fyagra V.

lunk az állam a fővárosban utcák és középületekért milliókat áldozott, — de a kisdéd halandóság és az azt sokszor bünnel előidézé vétkes ü elmek meggátlására egyetlen lelencháznak felállítására által is mitsem tett, — és ezen par excellence állami ügyet a magán kezdeményezés meddő és elégtelen tevékenységére bízta. — Földrészünk minden nagy városaiban, hol rendszeren a bűn és erköletelenség központjai is vannak, épen ezek correctivumául nagyszerű lelencházak hirdették az állam abbeli gondoskodását, hogy a szegény a lampogár, kinek léte sok esetben a bűn és könnyelműség adott, el ne züllyön és a drága emberanyagot megőrizze.

Nem lehetne méltóbban a millenniomot megünnepelni, mint egy egy imponáló méretekben felállítandó lelencház által, — mely középületeink koronájaként hirdesse, hogy az államkormány igazán a humanizmus, a népszerűséget jelképező magaslaton áll. Hol van az esetben, ha az állam kezdeményezése elmaradna, azon nagy nézetű magyar nábob, ki ilyen áldozatot hozna, és vele neve áldott lenne a jövőszázadában is?

RITTER ÁGOST.

Országos Kossuth nőegylet.

A fővárosban egy „Országos Kossuth Nőegylet“ van alakulóban, mely a vidék minden nagyobb városában fiókot állít.

Az egyesület célja szegényi szülők gyermekeinek neveltetése a 14 éves korig, elaggott nők és férfiak istápolása vallás és nemzetiség különbség nélkül, s a hazafias szellem előmozdítása és pártolása.

Kossuth Ferencnek az egyesület elnökéhez intézett levelét egész terjedelmében közöljük.

Nápoly 12 június 1894.

Tamássy Adolf urnak Budapesten.

Tisztelt uram!

Mult hó 23-án kelt megkeresésére, folytonos távollétem következtében elkésvé válaszolok.

Azon hazafias nőegylet, mely Önt és Asboth Ilona urnőt, ideiglenes, elnökökké nevezte ki, igen helyesen tenné azt, ha önöket ezen megítéltel helyzetben véglegesen megtartaná.

Az ideiglenes kinevezés, bizonyítja azt, hogy önök azon szép eszmék terjesztése végett alakult egylet tagjai előtt, ugy is mint tenni képes és tenni vágyó, ugy is mint bizalmat érdemlő és bizalommal bíró, ideiglenes elnöktársak állanak: — ezen tény felfogásom szerint jogocim a végleges elnökségre, tehát ön Tamássy Adolf ur, és Ásboth Ilona ur hölgyet ajánlom, mint végleges elnököket a Kossuth Lajos nőegylet számára.

Ezen egyletnek célja, a hazafiságnak és a haza szabadsága és függetlensége eszméjének terjesztése a nők által, a nők között, és a nők által a családokban.

A családi tűzhely nő nélkül nemlétezik; a családot, melyet a férfi alapít, a nő tartja föl s a nő tartja össze. — Ő képviseli a családban a szívet, a szeretetet, a jövőt; — ő idomítja szenvedése után nyert magzatainak lelkét.

A Kossuth Lajos nőegylet sokat tehet tehát a hazafiság terjesztésében és azon érzelmek ápolásában, melynek ápolása egyletük céljainak egyik legfőbbike, a „Kossuth kultusz-“ terjesztése.

Mit jelent ezen helytelen kifejezés? — egy ideál kultuszát jelent! minthogy a mi kedves halottunk, egy eszmének képviselője volt; egy ideál megtestesülésének tekintetete nemcsak hazája szűkebb határait közt, de az egész polgárosodott világ előtt.

Az emberi érzelmek a legmagasabb eszméknek, a legszentebb érzelmeknek, is anyagi alakot szokott kölcsönözni, és ezzel, a magasat, az elnem érhető, közelebb hozza az emberiség színvonalához, még az imádságot is, emberi alakkal felruházott jelenséghez intzi az emberi szívet.

Nekünk, magyaroknak, azon magasatos eszmény a „Haza“ a haza szabadsága és függetlensége, egy emberi alakot öltött fel.

Ezen alak, Kossuth Lajos galamb fehér, galamb tisztá alakja volt, mely eltűnt, a sirba szállt, a sirból feltámadott és a szívekbe hatolt.

Az ő legenda szerű alakjának kultusza, nem jelent semmi emberi kegyvadászatot, semmi anyagi tény, — egy eszménynek kultuszát jelent, melyet az ő alakja, megfoghatóbbá tett a nép előtt, mint egy alaktalan eszmény.

Ha nem lett volna ő, teremteni kellett volna ily alakot oly országban, hol nagy méltó lelkesedés szükséges az ideálok iránt, azért, hogy biztosítsassék a haza jövője, a nemzeti életpálya óriási nehézségei közt.

Legyenek tehát önök a társaság elnökei, és vezessék azt a honszerelm s az ideálok kultusza után.

Kiváló tisztelettel
Kossuth Ferencz.

H i r e k.

A verbaszi képviselő választás már előre veti árnyékát. Mint teljesen megbízható forrásból értesülünk. Pulszky Ágoston a verbaszi kerület országgyűlési képviselője államtitkára leendő kinevezetése után a mi pedig a napokban meg fog történni, nem reflektál többé a verbaszi kerület mandatumára. Savanyu a szülő a kedvesnek. Kinevezetése után az ugyan egy időben főispánná kinevezendő Mikó Árpád országgyűlési képviselő kerületének örökébe lép. E verbaszi kerület örökségeért mint ugyancsak megbízható forrásból értesülünk, Kozma László megyei főügyész fog pályázni kormánypartii programmal, míg a nemzeti párt, mely e kerületben multkor elnyomtatása dacára óriási többségben van, hű fog maradni dr. Hadzsy János topolyai orvos zászlójához.

A zombori kerékpáregylet f. hó 26-án tartotta meg a Sikara erdőben júniálást az összes egyleti tagok s nagyszámú közönség jelenlétében. A közönség igen jól mulatott Fiechtl Károly bycikli gyáros pompás mutatványain, majd vacsorához ülve 10 óráig kedélyesen ünnepelte meg a byciklista egylet létjogosultságát bizonyító ünnepét. Az után tánc következett, mely a reggeli órákig elhúzódott. A pécsi kerékpáregylet két kiküldöttje kerékpáron jött el a júniálásra egy d. u. 4 órából este 10-ig tartó kerekedés után megérkeztek.

Kupuszina község képviselő testülete, f. hó 24-én tartott közgyűlésén 50 frtot szavazott meg a Kossuth szoborra. A mily örömmel hozunk hírt megyénk e kisebb községének hazafias határozatáról, épen annyira nem mellőzhetjük a megrovást Antalovits Mihály és Csikora Agoston viselkedéséről, a kik szilk látkörül és valóságos szellemi szegénységet eláruló indokokból elenezték a két szavazat hiányával egyhangulag elfogadtatott eme hazafias indítványt.

— Mennyit ér a hazafias tót irodalom? Petrovácz bácsmezei község azt a dícséretre méltó dolgot követte el, hogy ezer forintot szánt egy községi népkönyvtár felállítására. Minthogy azonban a lakosság tulnyomó részének anyanyelvű tót, hárszáz forintért, háromszáz forintért magyar nyelvű könyveket rendeltek meg s a fennmaradó száz forintot kötetekre szánták. Meg is kerestek az ügyben egy felsőmagyarországi könyvkereskedést azzal a megjegyzéssel, hogy csakis hazafias szellemű tót művekre s főleg bel- és külföldi jelesebb irodalmi termékeket tót fordítására lenne szükségük. Erre azt a váratlan választ kapták, hogy az óhajtott tót irodalmi művek teljes gyűjteménye meg a kétszáz forint értékét is állig közelíti meg. A hazai tót nyelvű irodalom művelése csak a hatvanas évek végén kezdődött; azelőtt csak könyvekre volt utalva a hazai tótság. A jó petrovácziai most hasznalt akarnak hazafias szellemű tót könyveket vásárolni, — mert egy esomó naptáron s más hivatalos kiadványon kívül nem kaphatnak jó tót könyvet.

— **Miniszteri határozat egy kis leányírt.** Érdekes elvi jelentőségű határozatot hozott közre a belügyminiszter olyan kérdésben, mely az elvált házastársakat igen közelről érinti. Feloldotta tudniillik egy árvaszéknél másodfokúlag is helybenhagyott határozatát, mely szerint az elvált köteles eskü minden vasárnap az anyja lakására kiscsírni vagy kiscsírni s viszont az anyja köteles este hét óráig a gyermeket visszakísérni vagy kísérni. Egyuttal utasította a miniszter az árvaszéket, hogy a kiskorúak anyja által való láthatása céljából lehetőleg a két szülő beleegyezésével oly semleges helyet jelöljön ki, hova a kiskorú apai felügyelet mellett mehet s zavartalanul érintkezhetik anyjával a nélkül, hogy előfordulnának az anyja lakásán való érintkezések ellen az apa által kifogásolt körülmények. Megekolta pedig ezt a rendelkezést a miniszter azzal, hogy a mindkét házastársnál újra történt megaházassága folytán előállott föltűtö elmergésedett helyzetben a kiskorú érdekeinek megóvása szempontjából, amit az 1877. XX. törvénycikkely a gyámhatóság legfőbb adatainak jelölt meg, legelőszörűbb, ha az árvaszék igyekszik lehetőleg mindkét fél meg-egyezésével semleges helyet jelölni a gyermeknek anyjával való találkozására. — Egy felútt család életnek egész tragédiáját élénk tárja rideg szavaival ez a határozat és megokolás.

— **A fehér láda titka.** Polyák György bajai hentes udvarán — mint levelezőnk írja, — tegnap házkutatás alkalmából a csendőrség az udvaron a földben mélyen elásva egy fehér faladát talált, melyben bankóprós, továbbá testék és ötven kiló súlyú papirus volt elrejtve. A vizsgálat során kitűdött, hogy Polyák és Eder Sándor némszáros nagyban gyártották a hamis bankókat, melyeket aztán Tolnában és Baranyában jó pénzért becsesléltek.

— **A szabadtéri szocialisták** — mint ottani levelezőnk írja, — a közelmúlt napokban piros színű plakátokat ragasztottak ki a város utcáiban a következő felhívással: Munkások figyeljétek! A szabadtéri általános munkásokat ipari, mezői és kisiparosokat meghívjuk a Hungária szálló kerthelyiségében tartandó nyilvános gyűlésre. Saját érdekekben áll mentül tömegesebben megjelenni, mert ti vagytok hivatalos magatokon segíteni és mástól ne várjatok semmit. Munkás, segits magadon, az Isten is megsegít! Üdvözlettel! Az egybehívók. A nyilvános gyűlést azonban a rendőrség megakadályozta és azonnal letartóztatta Lajcsik Ádám iparost, az ottani szocialisták vezérét, valamint Keresztes Ferenc, Margit József és Takács Péter munkásokat, a kik kihallgatásukkor kijelentették, hogy minden erejükben küzdeni fognak szocialis érdekért.

— **Halalozás.** Boós János, újvidéki kereskedelmi ipariskola VII. oszt. tanulója é. h. 20-án élt 18. évében meghalt.

— **A „Kulai Dalárda“ 1894. évi június hó 28-án Kulán, A „Zöldkert“ nyári helyiségeiben tartja meg saját pénzútra javára ez dei II. alapszabály szerinti, tánczszal egybekötött dalestélyt.**

— **Vakmerő betérés.** Kedden délben, míg a tulajdonos ebédelni volt, feltörték Kohn

H. zombori óra- és ókszerész üzletét, és 15–20 drb órá- és 50 drb arany gyűrűt ellopoltak. Az üzlet a templom-téren levő Tárcay-féle házban, a városháza tömszomszédságában van, s így e vakmerő betérés nagyszemléti kellett a városban. A rendőrség erőlyesen nyomoza a tettest, a ki minden valószínűség szerint a viszonyokkal jól ismerős kellett hogy legyen.

— **Robbanás egy szodavizgyárban.** Mint tudósítók Pr. szt. Ivánról értesít, ott Schlesinger szodavizgyárban, mikor Wancsek Béla zombori műgépész a javítással volt elfoglalva, a gépész figyelmeztetése dacára szódás üvegek töltésével foglalkoztak, a minék az lett a következménye, hogy öt megtöltött üveg szétrobbant, s úgy Schlesinger egy alkalmazottját, valamint Wancsek Béla gépészt és egy véletlenül jelenvolt utazót többé-kevésbé megsebesített.

— **A pénzhamisítók.** A bajai csendőrség, mint tudósítók írja, tegnap három szemleli földművest kísért be Mohácsra, kik szintén üszeköttesben állottak a legutóbb elfogott pénzhamisító bandával. A mohácsi csendőrség Körner főhadnagy vezetése alatt még mindig erőlyesen folytatja a nyomozást. A mohácsi csendőrségi laktnya jelenleg csupa pénzhamisítás miatt letartóztatott emberekkel van tele. Mohácsi levelezőnk táviratozza, hogy a bankóhamisítás ügyében megejtett nyomozás kiderítette, hogy a pénzhamisítás szálai nemcsak a dunántúli megyékre, hanem Bács-Bodrog és Pest megyékre is kiterjednek. Kardos, mohácsi csendőrségvezető tegnap három, ma négy szemleli egyént tartóztatott le és kísért be Mohácsra, kik üszeköttesben állnak a pénzhamisítókkal. Két asszony is van a Szeremlén elfogottak között. Körner csendőrfőhadnagy a legnagyobb erőlyel vezeti a vizsgálatot. Eddig összesen 25 embert tartóztatott le a pénzhamisítás gyanúja miatt. A szenzációs monstre bünpört Budapesten fogják tárgyalni.

— **Linder György ismert büntnyét a Petrovits Geraszin által emelt vád folytán kedden referálták a budapesti kir. ítélő táblán.** A kir. tábla ez ügyben a további eljárás megszüntetését határozta el.

— **Egy hazafias fűrdő.** Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület nagy áldozatok árán fűrdőt létesített az Ó-Radna mellett levő banya telepen, Radna-Borbereken. A fűrdő különösen azért fontos, mert az idegen nemzetiségű agitatoroknak sok éven keresztül itt volt a gyűllő helye, a radna szoroson keresztül könnyen érintkezhetvén az oláhországi és bukovinai izgatókkal. Most azonban valóságos magyar teleppé nőtte ki magát a fűrdő, mióta az egyesület vette kezelésébe. Épített díszes emeletes vendéglőt, meleg és hideg fűrdőt, alakított osztályt és időközönként nagy kirándulásokat rendez ide. A hely maga a leggyönyörűbb természeti ritkaság. A telep körül van a híres Ütők és Koronyos hegyek. Most az egyesület villák építését is tervebe vette és a közbűségnek ez iránt való hajlandóságát igen olcsón kész megvalósítani. Az egész fűrdő berendezés, az építési költségek stb. közel 20,000 frt, mint a hazafias áldozatkészségből gyűlt össze. A fűrdőidőszak jul. 1-én kezdődik és jelentkezéseket elfogad az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület főtitkára Radnóti Dezso Kolozsvárt.

— **Rablgyilkosság.** Borzasztó gyilosságot követett el f. hó 17-én d. e. Tóth-szuszógó István 19 éves zentai legény, nyomorult pár forintért. Éppen vásár volt Zentán s tudta azt, hogy a szomszédságukban lakó Budai Pál pintér kűnn van a vásárrban s nincs a háznál senki más, mint az édes anyja, a 79 éves Ujházy Borbála. Atment hozzá s követelte, hogy öneki pénzt udjon. Mivel a követelés nem lett teljesítve, lefogta az öreg asszonyt és a szoknyája zsebéből kivitte erőszakosan összes megtakarított pénzecekjét, mintegy 8 frtot. A zsebelés közben erős dulakodás fejlődött ki a konyhában, s a legény, hogy mielőbb menekülhessen, egy kezéjébe eső horddöngővel úgy ütötte fejbe a szegény öreg asszonyt, hogy az mentes eszerogyott. A leány egy darabig csak nézte eszméletlenül fekvő áldozatát s aztán neki esett s addig verte a fejét, míg csak széjjel nem verte. A szomszédságból áthallatszott

a szokatlan láрма s az okát megtudni, Szűts József 11 éves fia Antal futott át. Amint a konyhába betekintett, látta, hogy az öreg asszony vértócsában fekszik es a gyilkos ott áll mellette. Erre a bator szívű fiu a nélkül, hogy valakinek az esetről szólt volna, futott egyenesen a rendőrséghez s egész bátran elmondotta, hogy a Budai Pali édes anyját a Tóth-szuszógó Pista agyon ütötte. A rendőrség rögtön megjelent a helyszínén s a mint meggyőződött a szomorú valóságról, azonnal értesítte a kir. járásbírótságot. A hivatalos vizsgálat megejtése után, a gyilkos legény nyomban le lett tartóztatva.

— **Csörba János népszimű énekes,** ki a fővárosban is gyakran fellépett, városunkban is fog néhány előadást tartani. Volt alkalom Csorbát énekelni hallani, csak annyit jegyzünk meg, a ki magyar népdalt amely igazán magyarosan előadva akár énekelni hallani, az ne mulassza el Csorbát meghallgatni.

— **A csantavéri „Egyenlőség” olvasókör“** disztagnal választotta Korossy Emil szabadtéri evangélicus lelkeszt, elismerésével azon beszédeért, melyet a csantavéri casino által rendezett Kossuth-gyászünnepegy alkalmából tartott, megjegyzésre méltó, hogy csantavéri sem reformátusok sem evangélicusok nincsenek, s e kitüntetés így csakis a kitűnő szónok és lelkeszt személyének szól.

— **Halalozás.** Hirscherhauser Herman zentai kereskedő, f. hó 19-én pár napi szenvedés után elhalálozott.

— **Az újvidéki áll. kereskedelemi s ipariskolában** eddig fennálló kapcsolatos polgári iskola V. és VI. osztályai jövő tanévtől kezdve további intézkedésig a miniszter által meg lettek szüntetve s így a felső 3 osztály ezental tisztán középkereskedelmi jelleggel bír.

— **Lányszöktetés.** Karakásev Gávra moholi szerb legény f. hó 19-én öv. Lékity Káta törökbecsei lakosnő 19 éves hajadon leányát Vátat elcsábította és megszöktette a moholi szállásokra. Azonban a mézes hetek még csak napokra se terjedhettek, mert a csúf májko hamarosan kitudta tartózkodásuk helyét és hazavitte a bűnbánó leányt. A legény ellen nősábitás és szöktetés miatt a büntető eljárás folyamatba tetetett.

— **Rövid uton, — polgarilag.** Beállit f. hó 23-án Tomacsin Pájó legényember es Meletits Lenka leányasszony a zentai szolgabírói hivatalba s alázattal jelentik, hogy megszöktek Moholon lakó szülőiktől es már tegnap óta boldogitják egymást a házassálet örömeivel. Kéri a főszolgabíró, hogy ha netán szülőik őket keresnek, ne kísértesse haza őket csendőrökkel, mert szeretik egymást es saját szívük sugallatából határozták el magukat az együttélésre. Hasznalt volt a főszolgabíró jóakaratu atyai intelmé, megmaradtak szándékuk mellett s mint boldog törvénytelen polgári házassélek, örömtől ragyogó arccal bagyták oda a szolgabírói hivatalt. Hanem, hogy a most érzett boldogság örömmámora milyen hamar szétoszolhat s azután kiki mehet a maga utján: arra nem gondolnak.

— **A petrováci állatorvosi állomásra** Hirschi Soma okl. állatorvos választott meg, ki állását már elfoglalta működését meg is kezdve.

— **Jegyzőválasztás.** Dantován a f. hó 20-án megejtett választáson községi jegyzővé egyhangyalan Allaga Pál, bikityi aljegyző választott meg.

— **Hymen.** Kubányi Lujza kisasszonyt, f. hó 19-én vezette oltárhoz Schuster Pál pivucai kereskedő.

— **Csöd.** Schwarz Mór zombori lisztkereskedő ellen esodott nyitott a zombori kir. törvényszék Csöd biztos Fogler Béla, tömegdöngök dr. Eremin György, helyettese dr. Ivánkovic Pál.

— **Eljegyzés.** Folyó hó 19-én tartotta Lux Gyula moholi kereskedő eljegyzését Merkler Esztikével Merkler Jakab fakereskedő leányával.

— **Uj pénzügyi titkár.** A pénzügyi miniszter Reoty Dezso pénz gyi segédutkárt a zombori pénzügyi igazgatósághoz titkárnak nevezte ki.

— **Az 1866. évi június hó 27-én** a trautenauai csata téren a királyért es a hazáért hősi módon es diesteljesen elesett, egy törz-

és 8 főtiszt, továbbá 609 ember, valamennyi megdicsőült tagja a Bács-Bodrogh vármegyéből kiegészítődő 23 számú. Badeni űrgófi nevét viselő cs. és kir. gyalogezrednek. — emlékeztetőre f. hó 27-én az itteni templomokban ünnepélyes requiem tartatot, és pedig a róm. kath. templomban reggeli 8 órakor és a gör. keleti templomban pedig reggeli 1/9 órakor. — A katonaság teljes díszben vonult ki, a természetesen néző közönség sem hiánzott, hogy tanja lehessen a szem mindennap látható fényes katonai ünnepének.

— **Bíróági kinevezések.** Ő felsége a királyi Orkányi Ede dr. zombori kir. alügyész a zombori kir. törvényszékhez bírónak, új kir. járásbíróvá pedig a zombori járásbíróhoz Wéber Ferenc szegedi kir. táblai tanácsjegyzőt továbbá Koller Kálmán dr. szegedi kir. alügyészt Szabadkára törvényszéki bírónak, dr. Körber Zsigmond zombori kir. törvényszéki jegyzőt pedig kulai járásbíróhoz albíróknak nevezték ki.

Törvénykezés.

A zombori kir. törvényszék f. hó 25-én tárgyalta Krommer Lajos keryájai jegyző büntető, t. i. hivatalos hatalommal való visszaélés miatt helyezettett nevezett vád alá mert egy felebezést csak a 19-ik napon, tehát elkésztett terjesztett a szolgabíróhoz elé.

Egyidejűleg Gauder Ferenc keryájai földbírtokos ellen lopás vétsége miatt volt a végtárgyalás kitűzve, mert cselédei 10 kereszt buzát a szomszéd Schmidt János földéről haza hordtak s az ő kazalába rakták.

A kir. törvényszék Dalmay Pál törvényeszi bíró elnöklete alatt Szedressy a Szabó bírákból alakult, a vádhatóság dr. Arkonyi, a védelmet Krammer Lajosért, dr. Balogh Ernő, Gauder Ferencért, dr. Szilágyi V. István vállalta el.

A végtárgyalást azonban nem kellett megtartani, mert az ügyész eljettette a vádat s így mindkét vádlott fölmentetett.

Irodalom művészet

— A „**Vasárnapi Ujság**“ június 24-iki száma, mely 16 képpel jelent meg, képmellékellé adja Munkácsy Mihály „Golgotha“ című remek festményének nagy alakú, jól sikerült másolatát, a mi azért is igen becses, mert a világhírű magyar művész ez egyik legnevezetesebb festményének másolatát még ez ideig egy képes lapban sem jelent meg, még a külföldön sem. — A „**Vasárnapi Ujság**“ e száma még a következőket tartalmazza: „Baksai István! az utolsó professzor és utolsó professzori jubileum“ (Arcképpel.) Baksai Sándortól. — „Csilagos éjszakán“ Költemény Gül-től. — Történelmi mondák: „A szerelmesek kutja, Közli Dedek Crescens Lajos. (Dőre Tivadar rajzával). — „Gróf Gvadányi József.“ — („Képek Gvadányi életéhez.“ (Nyolc képpel). — „Trónváltozás Marokkóban.“ (Muley Haszszán arcképpel és képpel a marokkói életből). — „A nők élete Marokkóban és a szultán háreme.“ — „A tőzsdé hullámvázai.“ Elbeszélés. Irtá Bret Harte, angolból fordította S. V. — „Komócsy József.“ (Arcképpel Beniczur Gyula festménye után). — „Menekülés

a lugochi barlangból. — „Irodalom és művészet“, Közintézetek és egyetek“, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes rovatok. — A „**Vasárnapi Ujság**“ előfizetési ára negyedévre 2 frt, egyes szám ára 20 kr. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4.)

A hesszeni légy.

Irtá: Halász Gyula *)

Imminens veszély fenyeget bennünket, bácskai gazdák! Buzatermelésünket ismét egy veszedelmes ellenség fenyegeti, a hesszeni légy (cecidomya destructor). Igaz, hogy ezidőszereleg még csak itt-ott konstatáltuk jelenlétét, de résen kell lennünk, hogy közös akarattal, közös védekezéssel elejét vegyük annak a nagy csapásnak, mely esetleg jövő termésünket érheti.

Az alföldi megyékből hangos panaszok hallhatók, hogy a kozmopolita légy már eddig is óriási károkat tett s ha a védekezéssel komolyan már eleve nem gondoskodunk, ugy lehet, hogy jövőre sem aratunk.

Szükségeseink látom tehát, hogy megismersem azon módokat és eszközöket, melyek e légy által okozott károk elleni védekezésre előtűnk ismeretesek s hatásosnak bizonyultak.

A hesszeni légy pusztításai nem ismeretlenek előttünk, de kártételeit eddig mindig másnak tudtuk be. Hazánkban 1883-ban pusztított először, de az általa okozott károk oly jelentőségre emelkedtek, hogy az ellene való védekezés ugyszóiván nem vált szükségessé.

A hesszeni légynek évenként két ivadéka van. Az egyik az őszi július vagy augusztus hónapban fejlődik ki légygyé s elepvén az őszieket, főleg pedig a buzavetéséket, petéit annak leveleire tojja. A fehér kukacok, kikélvén, 8—10 nap, a szár és a levél közötti hüvelybe vándorolnak, hogy ott romboló munkájukat megkezdjék. Eleinte kiálló nyúlványokkal, majd később csonka csápjaikkal, mint szívó szervekkel megsértik a szár szövétét és nedvét kiszívják. A zöngé növényzet emiatt elszárad, elfonnyad s nem ritkán kivész. A hideg idő beálltával a kukac bebábozza magát s így telel át.

Tavaszzal április végén vagy május elején kiszáll belőle a kis legyecke. Ez a tavaszi generáció. Alig hagyta el a kis legyecke takaróját, máris párzik s elkezd a peterakást. Ha az idő kedvező, akkor a petékből az álea már négy nap múlva kibúvik s a levél hüvelyébe vándorol. Az őszi vetéseknél ilyenkor a kukacok a szárnak a földtől számított első vagy mások hüvelyében élőködnek, a tavasziaknál ellenben a gyökér felett telepednek le. A tavaszi ivadékok nem képesek elpusztítani a kukacot, mint az őszi, mert a megerősödött növényzetet a kukacok már nem képesek teljesen elpusztítani. A szár tovább nő ugyan, de a kalász vagy egészen üres marad, vagy pedig csak félig fejlődik ki. A szár sejtjei a szívás következtében a bütök tájékán elhalnak.

*) Halász Gyula ur, a bácsmege gazdasági egyetemen volt szives nekünk e közleményt beküldeni, melyet irodalmi értelem felül, tartalmának actualitása miatt is érdemesnek tartunk lapunk olvasóival megismertetni.

zápor éri, a szár letörik és az egész tábla úgy néz ki, mintha valaki megázolta volna.

Röviden ismertetvén a hesszeni légynek s ha az ily vetést egy kis szél, vagy fejlődését és életmódját, az alábbiakban elfogom mondani, miként lehet ellene védekezni.

Tekintve azt, hogy a hesszeni légy főleg a zöngé őszi vetéseiben tesz nagy kárt, indokolt lesz az őszieket későn, októberben, vetni el, mert a mire a vetés kikel, akkor már a legyek is elpusztultak és vetésükre nem rakhatják le petéiket. Ily eljárás mellett vetéseinket őszre a légytől megóvhatjuk. Hogy a siker azonban teljes legyen, tanácsos lesz az oly helyen, hol a hesszeni légy pusztított, mindjárt az aratás után néhány keskeny pásztányi búzát vetni, hogy a légynek legyen hova petéit lerakni. Ezt a vetést ősz vége felé mélyen leszántjuk. A leszántott áleak a föld alól többé elő nem kerülhetnek, mert ott nem képesek kifejlődni.

— A nyári nemzedéket a tarló leégetése, vagy az aratás utáni mély szántással is sikeresen lehet irtani, de csak akkor, ha a légy baktakorájából még ki nem kelet. Ezen eljárásnál a földoloz az, hogy minél magasabban hagyjuk, mert tudjuk, hogy a kukacok, illetve báb az alsó esonokon van.

Azon praevenív módok közül, melyek a hesszeni légy pusztításait mérsekkelhetjük, még csak a következők érdemelnek figyelmet. Ha az őszi vetéseken a légy áleaja kikelt, némelyek a vetésnek oltott, vagy oltatlan mézporral való behintését ajánlják. A behintést este, vagy korán reggel kell eszközölni, midőn a harmat még fel nem szikkadt. Mások ismét a hengerezést állítják hasznosnak, mert ha a vetést nehéz hengerrel megjárjuk, a henger súlya alatt a kukacok, vagy a báb tokok egy számbavehető része összenyomódik. Mindkét eljárásnak kétségkívül meglesz a foganat, de alig merjük hinni, hogy ezen szerek radikális irtások közé tartozzanak.

Az erősen megtámadott vetéseket legcélszerűbb lesz tehát koravasszal mélyen alászántani, mert ezáltal nemcsak a légy bábjait semmisítjük meg, hanem földünket még más növények elvetése által ki is használhatjuk.

Az említett óvórendszabályok és irtási módok azonban csak az esetben bíztathatunk sikerrel, ha azokat mindnyájan egyértelműleg foganatosítjuk. Legyünk tehát azon, hogy ezek végrehajtása már a küszöbön levő aratás után széles e megyében lelkiismeretesen eszközöltessék.

Befőzni

való felérett és enni való érett nagyszemű valogatott spanyol meggyet, őszi és hajszin barackot 5 kilós csinos kosarakban gondosan csomagolva

1 frt 26 kr-ért szállít

Hoffman A. Nyiregyházán.

F. A. SÁRG FIAI és CIE., Iső és egőregebb Stearin gyertya-gyár Osztrák-Magyarországban. Alapította Ad de milly 1837.

 <p>Csász. és kir. udvari szálitok</p>	<p>Bevezetése a GLICERIN gyártmányának Osztrák- Magyaror- szágban és</p>	<p>Találmány a GLICERIN szappanok s. a. l. F. A. Sarg által 1858</p>	<p>Találmány és bevezetése a Kaldont- nak 1887</p>	<p>Harminez ELSu éremmel és Oklevétele 1894. ig</p>
	<p>MILLY</p>			

Iroda Bacs IV. Schvindg. 7.

Sárg féle

Milly. Asztali, Templom, Barock, Renaissance, Conus- és ürgyertyák, Milly éj. gyertyák és Viasz Karácsonyi gyertyáskák s. a. t. Mindenütt kapható.

Kérjenek határozottan Sarg-féle Milly-gyertyát. Mindenütt kapható.

Gyertyák

Egy éves önkéntesek lehetnek

azon ifjak is, kiknek érettségi bizonyítványuk nincsen sőt **középiskolát sem végeztek** s így rendes besoroztatásuk esetén három évi katonai szolgálatra volnának kötelezve — ha valamely csász. s kir. hadtestparancsnokság előtt a szabályszerű aspirans-vizsgátteljeszik, a melyremegfelelő szorgalom mellett **néhány hónap alatt** előkészülhetnek.

Válaszbélyeggel felszerelt levelekre részletes felvilágosítást ad

Landesmann Lipót

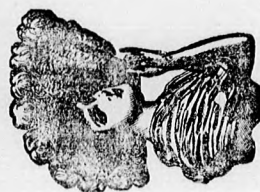
igazgató SZABADKÁN

NB. **Besorozott** hadkötelesek **már** nem bocsátatnak vizsgára.

KLYTHIA
A BŐR
ÁPOLÁSÁRA
Az arcbőr szépsége és
FINOMTÁSA
Legelőgásabb toletté bál és salimpuder fehér, rózsaszín vagy sárga.
Vegyileg megvizsgálva és ajánlva Dr. J. J. Pohl es. k. tanár által Bécsben.
Kismerő levelek a legjobb körtekből minden dobozhoz mellékelve

Taussig Gottlieb

finom tolette ugyanakkor gyárása és illatszerek főraktára
BÉCS I. Wollzeile Nro 3.
apható: a legfőbb illatszerek, drogna és gyógyszerárakban.

Egy doboz ára 1 20
elküldés utánvétel vagy
az összeg előleges beküldése után.

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár részv. t. BUDAPESTEN.

IRÓDÁK:

Gyár és iroda: Városi iroda és raktár: Flók-raktár:
VI, ker., külső Váci-út 29.—35. ♦ Podmaninck-utca 14. ♦ Kerepesi-út 77. sz.

Gőz- és járgány-cséplőkészülék
számos első díjjal kitünt SCHLICK-féle szab. 2 és 3 vasú ékek,

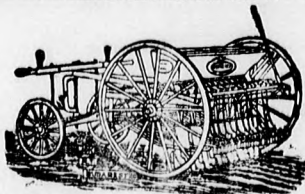
m élítő és eyetemes acél-ékek

eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle
egyvasú ékek, talajmivelő eszköz
valamint

**SCHLICK-féle szab. HALADÁS- sorba-
vető-gépek.**

Tkarmánykészítő gépek, darálók, örlőmal-
mok és mindennemű gazdasági gépek. Ere-
deti amerikai kévektől és marokrakó ara-
tógépek és fűkaszázó gépek, szállítható me-
zei vasutak stb. stb.

Előnyös fizetési feltételek.
LEGJUTÁNYOSABB ÁRAK.

Értekezések ingyen és
bérmentve.

Nem a kovácsnál kell szemet vásárolni! ezt mondja a régi péld- dászó.

Ezt joggal mondhatom telepítvényemre mert csakis egy ily nagy üzlet mint az enyém mely óriási árú készleteket készpénzen vásárol képes kevés költség mellett, ami csakis a vevőnek van hasznára.

Elragadó szép szövetminták magán vásárlóknak, ingyen és bérmentve. Dus tartal-
mú mintakönyv amilyen még nem létezik
szabóknak bérmentetlen.

Öltözeknek való kelmők

Paeruien és Dosking a magas Clerus számá-
ra, előírás szerinti szövetek a cs. és kir. tisztai
viselői egyenruhákra, továbbá a rokkantak
tűzoltók, egyenruhákra, kocsisáthuzat, Loden-
szövet, vízmentes vadászöltönyökre, mosósző-
vetek utazó plédok 4—14 frtig stb.

Dieséretes, becsületes tartos tiszta gyap-
pot szöveteket, melyek alig ütök meg a szabónak
fizetett árat, ajánl.

Stikarófsky János,

B R I N N B. E. N.

(das Manchester Österreichs.)

A legnagyobb posztó-raktár fél millió értékben
Szétküldés utánvétel mellett.

Levelezés: Német, magyar, cseh, olasz
francia, lengyel és angol nyelven.

Magyarország.

TELJESEN FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos: **HOLLÓ LAJOS dr.**, orsz. képviselő.

REGGEL az ország legtávolabb eső részeiben is már az olvasó kezeiben van.

A Magyarország politikai, közgazdasági és társadalmi tudósításaival az összes lapokat megelőzi.

A Magyarországból a közönség már kora reggel olvashatja az országgyűlés tárgyalásait kimerítő alakban, az aznapi összes kül- és belföldi eseményeket, kimerítő társadalmi tudósításokat stb. stb.

A Magyarország eddig is tanujelét adta, hogy férfias bátorsággal küzd az ország függetlenségéért és önállóságáért, és szembe száll minden korrupcióival és közéletlenséggel minden visszaéléstől megtisztítani törekszik.

A Magyarország független minden hatalomtól, minden magánérdektől senkinek alárendelve nincs, s így álláspontját nyíltan és egyenesen mondhatja ki bárkivel szemben.

A Magyarország ezen törekvéseiben a közönség részéről már eddig is nagy támogatásban részesül, s így mint a nyilvánosság és a önkérdek organuma folytonosan fejlődve és megerősödve áll jövőben is a közönség szolgálatára.

A „Magyarország” előfizetési ára:

Szerkesztőség:
VIII ker.,
Fhg Sándor-utca
2. sz.

Egész évre . . . 14 ft — kr.
Félévre . . . 7 ft — kr.
Negyedévre . . 3 ft 50 kr.
Egy hónapra . . 1 ft 20 kr.

Kiadóhivatal
IV. ker.,
Rostély utca
2. sz.

Birtokvétel.

Készpénzfizetés mellett kerestetik azonnali megvételre

egy nemesi birtok

200.000 frtig menő árban

és

egy uradalom

600.000 frtig menő árban.

Kivántatik:

Jó szántó föld, értékes erdő, kastély és jó gazdasági épületek.

Ajánlatokat csakis birtokosoktól kér

Patz Rihard

Bécs, IV. ker. Margarethenstrasse 12.

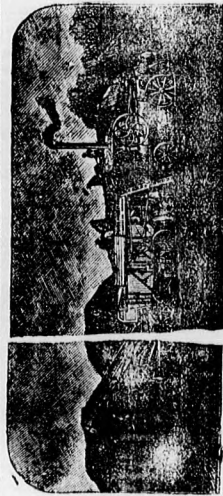

Továbbá R. GERRETT & SONS féltimulharatlan 40⁰⁰ tűzelőanyag megalkarító.

COMPOUND gőzmozgonyokai

Legjobbnak elismert brandtfordi önműködő amerikai kévékötő ratogépeket. Eredeti amerikai szénagyűjtőit 1 vagy 2 fő befogására alkalmazható combmált ruddal. Sorvető és szóróvető gépeket és mindenemű egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Jutányos rki! Kedvező feltételek!

Kotz Pál

gépészmérnök
BUDAPEST, állóí-út 18.

Ajánl 2¹/₂, 3, 3¹/₂ és 4 lóerejű szöges cséplőkészleteket

továbbá 4, 5, 6, 8, 10, és 12 lóerejű

sines gőzcéplőkészletek,

hosszu szalmazókkal, alsó szelelővel és rendkívül nagy feltűrt rostókkal, árpahéjazóval és választó hengerekkel.

Fa- és sémfütesü eredeti szalmafüte

GŐZMOZGONYYOKAT

V-ik ÉVFOLYAM.

A HÉT

V-ik ÉVFOLYAM.

Politikai és irodalmi közlöny.

Szerkesztő és kiadja: Kiss József.

Azok a gyönyörűen nyomtatott kötetek melyek A HÉT-ből eddig megjelentek, szám szerint IX-en, fényes tanúságot tehetnek a magyar ízlésről és magyar szellemről. Ha nyugot-európai ember, angol vagy francia olvashatná, meglepetten kiáltana fel: „Hisz ezek is ott vannak már, ahol mi; nincs különös okunk a mi eszritünkkel kérkednünk. Lám a Tziganok országában nemesak hegedül tudnak muzsikálni, de egyebekhez is értenek.“ Fájdalom, az angolok és francziák, akik nagyon sokan vannak, nem olvassák a mi lapunkat. Annál inkább kötelessége szűkebb körű intelligenciánknak, hogy tudomást vegyen A HÉT-ről, mely évek óta a maga előkelő művészi formájában, a pártok fölött álló objectivitással hozzászól közéletünk minden kérdéséhez és a változó idők és áramlatok hangulatainak hűséges visszatükrözője.

Politika, társadalmi problémák és jelenségek, irodalmi kritika, színház, művészet, szépirodalom és mindaz, ami a modern ember szellemét betölti és idegeit izgatja, érdekes foglalatját képezi ez-n lapoknak; írói a régiebb és actualitás tekintetében A HÉT a maga nemében páratlanul áll a continens összes hetilapjai közt.

A HÉT hetenként egyszer, vasárnap jelenik meg díszes borítékban, borítékban fényes kivitelű arcképekkel, leginkább olyanokkal, melyeket a hét eseményei föltszűre vetettek.

A HÉT előfizetési ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Mutatványokat ingyen és bérmentve küld.

A Hét szerkesztősége és kiadóhivatala,

Budapest, VII., Erzsébet-körút 6. sz.

A nagymélt. Miniszterium által nyilvánossági joggal felruházott

Hatosztályú Polgári Fiu-iskola és Nevelő-Intézet

Ezen iskola előkészít a keresk. akadémia, tanító-képzede, közép-ipartanoda, minta-rajztanoda, hadapród iskola Ludoviceum számára; képesít többféle állami hivatalra, vasuti, kereskedelmi, ipari, biztosító és pénzintéznél való alkalmaztatásra. Folytatólag átléphet a tanuló a gazdasági, erdészeti és állatorvosi középintézetekbe s jelentkezhetik jegyzői vizsgára vagy gyógyszerészeti gyakorlatra.

A polg. iskola 4 osztálya egyenrangú a gymnas. 4 osztályával.

Gymnásiumból átléphetni a polgári iskola következő felső osztályba:

1.) Első rendű bizonyítvány alapján. 2.) Másodrendű bizonyítványban a „latin“-ból nyert elégtelen osztályzat nem számít. 3.) Oly tanuló, ki az előző pontban említett „latin“-t nem tekintve, egy vagy legfeljebb két tantárgyból kapott elégtelen osztályzatot a középiskolákban, szintén felvétetik a polgári iskola megfelelő magasabb osztályába, ha a tantervi különbözetből eredő vizsgálaton kívül azon tantárgyakból, melyekből elégtelen osztályzata van a polgári iskolában a felvétel megelőzőleg sikeres vizsgálatot tesz. 4.) Oly tanuló, ki a középiskola valamely osztályát eredménytelenül ismételte s ennél fogva ott tanulmányait nem folytathatja, a polgári iskolában az ismételt osztálynak megfelelő, sőt a mennyiben a főlvetel előbb említett feltételeinek megfelel, a következő felső osztályba is felvétetik.

A növendékek bejárók és benlakók. — Mindnyájan szoros ellenőrzés alatt állanak. — Mérsékelt díjak. — Értesítő kívánatra. — Szünidőben előkészítő tanfolyam. — Részletes felvilágosítást ad. —

Landesmann Lipót
igazgató-tulajdonos
SZABADKÁN.